

INNEHÅLL

Författarnas förord	7
Araslöv - landskapet, socknen och gården	9
Hur allt började	9
Bördigt och strategiskt	10
Araslöv vaknar ur historiens anonymitet	11
Efter medeltiden	13
Ägarlängd för Araslövs gods	15
1700-talet - Linné och Skånska prinsessan	16
Carl Adam Wrangel och Araslövs farmer	17
Trädgården och trädgårdsmästeriet	20
Livet på gården	22
1900-talet	24
Katolska kapellet på Hedvigsberg	26
Kyrkans äldre historia	29
De tidiga tegelkyrkorna	33
Det medeltida teglet	35
Teglet i Araslövs kyrka	36
Medeltida järnbeslagna kyrkdörrar	40
Dörren i Araslövs kyrka	41
1300-tal till 1640	44
Kalken och patenen	44
1400-talet	45
1600-talet	46
Kyrkogården	48
Kyrkans öden under senare tid	51
Ostillverkning i kyrkan?	52
Kyrkan som bostad och magasin	53

1900-talets båda restaureringar	57
Kulturfastighetsutredningen	66
Målningarna	67
Vittskövlegruppen och Nils Håkansson	67
Målningarna i Araslövs kyrka och deras förlagor	72
Ekorrijakten	76
Födelsescenen	78
Konungarnas tillbedjan	80
Monstrans och änglar som svingar rökelsekar	82
Stefanus?	84
Yttersta domen	85
S:t Laurentius	86
S:ta Dorotea	88
S:t Kristoffer	90
De visa jungfrurna	92
Mannen med svinet	94
Nedtagningen från korset	95
Marie klagan	96
Simson	98
Adam och Eva drivs ut ur paradiset	99
Kain	100
Marie besök	102
Dödssynderna	104
Korsbärandet	106
Korsfästelsen	108
Vilka bilder har gått förlorade?	110
S:t Mikael, Araslövs kyrkas skyddspatron	111
Nischerna i koret	112
Sakregister	113
Källor	115 - 119

Förord

Araslövs kyrka skiljer sig på flera sätt från andra kyrkor. Den omges av privat mark, ägs av Statens Fastighetsverk och är per definition inte en kyrka eftersom den varit avställd i mer än 350 år. Men sedan några årtionden firas åter gudstjänster, bröllop och dop i Araslövs kyrka på somrarna. Den som vill besöka Araslövs kyrka på andra tider är välkommen att kontakta pastorsexpeditionen i Färlöv.

Vid just ett sådant besök, den 29 maj 2015, stod vi i kyrkan och upplevde hur det till synes tomma kyrkorummet fylldes med liv. Frågor väcktes, vi ville veta mer. Byggnaden hade så mycket att berätta. "Någon borde skriva en bok", sa vi. I nästa stund slog det oss att "någon" lika gärna kunde vara vi. Nils-Åke var nyligen klar med sin bok om Kviinge kyrka och var pigg på ett nytt projekt. Ingela hade länge idisslat frågan om Vittskövlegruppens måleri och dess koppling till klostret i Vadstena. Innan vi lämnat kyrkan var projektet igång. Knappt 1,5 år senare kan vi presentera den första separatskriften om Araslövs kyrka sedan landsantikvarie Sven E Noreen gav ut sitt informativa häfte 1962.

Det är många vi vill tacka. Projektets finansiärer: Kungliga Patriotiska Sällskapet, Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur, samt Stiftelsen Längmanska kulturfonden. Våra medarbetare: landskapsvetare Therese Skoug och fotograf Karin Rügheimer. Vi har haft stöd i tankeprocessen av docent emeritus i arkeologi Anders Ödman och arkeolog Chatarina Ödman. Tack till Inga-Britt Ryd, Gunnila Mannerstråle, Janet Braun, Magnus Evertsson, John Maule och Björn Rosenberg för värdefull hjälp. Tack till våra respektive: Ann-Kristin Sjösten och Stellan Frid. Tack till Nationalmuseum i Köpenhamn, Kulturparken Småland, Regionmuseet i Kristianstad och Studieförbundet Vuxenskolan.

Det har varit en rolig tid! Nu förbereder vi nästa projekt, som är tänkt att bli en skrift om Norra Strö kyrka, även den en historiskt intressant byggnad.

Broby och Hanaskog den 29 augusti 2016

Ingela Frid och Nils-Åke Sjösten